

Fra: [Kristine Foss](#)
Til: kristine.foss@presse.no
Emne: VS: Klage på avslag i sak 2010/4921
Dato: 14. oktober 2010 14:52:19

KLAGE OVER AVSLAG PÅ INNSYN

Det vises til avslag på krav om innsyn i sak 2010/4921-31. Avslaget begrunnes primært med § 15(2) i offentleglova, men det gjøres samtidig klart at det reellt sett er snakk om en form for utsatt offentlighet da opplysningene vil bli offentliggjort "i løpet av få uker".

I § 5 (1) åpnes det for slikt: "Organet kan fastsette at det i ei bestemt sak først skal være innsyn fra eit seinare tidspunkt i saksførebuinga enn det som følgjer av §§ 3 og 4, såframt det er grunn til å tru at dei dokumenta som ligg føre, gir eit direkte misvisande bilete av saka, og at innsyn derfor kan skade klare samfunnsmessige eller private interesser."

Jeg ønsker primært å påklage vedtaket. Dersom klageinstans er Kongen i Statsråd, skal dette IKKE regnes som en klage, men et spørsmål om ny vurdering og et krav om en utvidet begrunnelse etter offl. § 31(2).

Som grunnlag for klagen/ spørsmål om ny vurdering, vises det til følgende: Justisdepartementet har gitt klare føringer om praktiseringen av § 5(1) i Justisdepartementets rettleiar, s.41-42. Det framgår av denne at bestemmelsen er en svært snever unntakshjemmel som bare skal benyttes i svært begrensede tilfeller, jf. følgende utdrag:

"Vilkåra for å utsetje innsynstidpunktet er denne føresegna er svært strenge. Den tilsvarande føresegna i offentlegheitslova 1970 § 4 vart lite brukt.

To vilkår må begge vere oppfylte for at tidpunktet for innsyn skal kunne utsetjast. For det fyrste må det vere grunn til å tru at dokumenta som ligg føre på tidpunktet da det er aktuelt å bruke føresegna, gir eit direkte misvisande bilete av saka. Det er dokumenta i seg sjølv som må gi eit misvisande bilete. At det er grunn til å tru at pressa eller andre uavhengig av innhaldet i dokumenta vil gi ei skeiv framstilling av saka, gir ikkje grunnlag for å nekte innsyn etter denne føresegna. Det er heller ikkje tilstrekkeleg at dokumenta gir eit noko ubalansert eller eit ikkje fullstendig bilete av kva saka dreier seg om. Det krevst at dokumenta gir eit kvalifisert misvisande bilete, og det er det samla inntrykket som er avgjerande. Dersom eitt av dei dokumenta som ligg føre gir eit klart misvisande bilete, men dette blir balansert ved hjelp av dei andre dokumenta i saka, vil vilkåret ikkje vere oppfylt. Etter kvart som det kjem til fleire dokument i saka, kan det vere at dei samla sett ikkje lenger gir eit klart misvisande bilete, og det vil då ikkje lenger vere høve til å nekte innsyn med heimel i § 5 fyrste ledd. På den andre sida kan ein i vurderinga av om dokumenta gir eit klart misvisande bilete, ikkje ta omsyn til at biletet blir balansert gjennom opplysningar i dokument som det blir nekta innsyn i etter andre føresegner.

For det andre er det eit vilkår for å utsetje innsynstidpunktet etter § 5 fyrste ledd at innsyn kan skade klare samfunnsinteresser eller private interesser. Skaden må ventast å oppstå fordi dokumenta gir eit direkte misvisande bilete av saka. Dersom offentleggjering av dokumentet vil føre til skade av andre grunnar, vil det ikkje vere høve til å utsetje innsynstidpunktet etter denne føresegna. Skadeverknadene må vidare gjelde klare samfunnsinteresser eller private interesser, og det må vere ein konkret fare for ein ikkje uvesentleg skade på desse interessene.

Tilfelle der det kan vere aktuelt å bruke denne føresegna, kan til dømes vere på eit tidleg stadium i saker der nokon rettar grove skuldingar mot ein bestemt tenestemann i eit forvaltningsorgan eller mot private. Føresegna vil òg kunne brukast på eit tidleg stadium i tenestemannssaker om avskil eller liknande, og i granskingssaker."

På bakgrunn av dette ber jeg om en ny vurdering av om dokumentet gir et

kvalifisert misvisende bilde av saken som gjør det påkrevde å utsette offentlighet. Videre ber jeg om en tilbakemelding på hvilke ikke uvesentlige skadevirkninger som kan oppstå ved offentlighet på dette tidspunkt, herunder hvilke interesser som anses så beskyttelsesverdige at de overprøver innsynsretten. Jeg ber også om en utdyping av hvilke hovedhensyn som har vært vurdert i merinnsynsvurderingen, herunder hva som har vært avgjørende for avslaget, jf. offl. § 11 og § 31(2).

Siden det også referes til offentlighetslovens § 15(2), vil jeg også fremheve følgende: Denne paragrafen gir kun rett til å unnta de deler av et dokument som inneholder råd og vurdering om hvordan et organ skal stille seg i en sak. Dette følger direkte av ordlyden. Videre er det et krav at unntak skal være påkrevd av hensyn til en forsvarlig ivaretagelse av det offentlige sine interesser i saken. Dette skadekravet følger også direkte av ordlyden.

I Justisdepartementets rettleiar til offentleglova, s. 98, er det presisert at § 15 er en svært begrenset unntaksbestemmelse, og at den altoverveiende hovedregel er at denne type dokumenter ikke kan unntas fra offentlighet:

"Utgangspunktet etter offentleglova er at det ikkje er høve til å gjere unntak for dokument som blir innhenta utanfrå til bruk i den interne saksførebuinga til eit organ. Offentleglova § 15 opnar likevel for at det i visse situasjonar likevel kan gjerast unntak frå retten til innsyn òg for dokument eller delar av dokument som er innhenta frå andre. Unntakshøvet for dokument innhenta utanfrå for den interne saksførebuinga etter offentleglova er vesentleg snevrare enn etter offentlegheitslova 1970."

Departementet kommer også med klare føringer for hvordan denne skal praktiseres:

"Unntakshøvet gjeld for råd og vurderingar av korleis eit organ bør stille seg i ei sak. Dette vil til dømes omfatte råd om og vurderingar av kva alternativ organet i ein bestemt situasjon bør velje, kva avgjerd det bør treffe og kva konsekvensar dei ulike alternativa vil medføre. (...) Fråsegner som ikkje har karakter av råd og vurderingar av korleis organet bør stille seg vil det derimot ikkje kunne gjerast unntak for. Dei delane av eit dokument som berre inneheld generelle premisser som kan inngå i avgjerdsgrunnlaget til mottakaren, som generelle utgreiingar av rettsspørsmål, vil det difor som hovudregel ikkje vere høve til å gjere unntak for."

I lys av dette stiller jeg spørsmål ved om det er grunnlag for å unnta dokumentet. Minner også om at generelle premisser og faktiske redegjørelser, ikke kan unntas etter § 15 (2). Dersom dokumentet inneholder dette, skal denne delen av dokumentet utleveres.

På denne bakgrunn ber jeg om en ny vurdering, herunder om deler av dokumentet kan frigis.

Opprettholdes avslaget ber jeg om at saken oversendes klageinstans "uten ugrunnet opphold", jf. offl. § 32 . Hvis klageinstans er Kongen i statsråd, ber jeg om å bli kontaktet før klagen oversendes. Dette for å ha muligheten til å vurdere om saken heller skal bringes inn til Sivilombudsmannen.

Med hilsen
Ola Karlsen, ABC Nyheter